

Mine GÖKDUMAN KELEŞ¹

Eylem TOKER²

GİRİŞ

İnsanlar sosyal varlıklar oldukları için amaç ve hedefleri doğrultusunda bir arada yaşama eğilimindedir. Liderlik ve yöneticilik kavramları da insanların bir arada yaşamalarının sonucu doğmuştur. Bu kavramlar, grubun yönetilmesi gereğinin ve grup üyelerinden birisinin yönetmek istemesinin doğal bir sonucudur.

Liderlik ve yöneticilik tanımları genellikle birbirine karıştırılan fakat birbirinden farklı kavramlardır. Mesleklerin hedeflerine ulaşması, etkili kararlar alabilmesi, başarıya ulaşması ve varlığını sürdürebilmesi için liderlik ve yönetici kavramları büyük öneme sahiptir. Bu bölümde; liderlik ve yönetici tanımı, özellikleri, lider ile yönetici arasındaki farklar, ebelikte liderliğin önemi konularına vurgu yapılacaktır.

LİDERLİK TANIMI

Liderlik kişilerin davranışlarını, hareketlerini etkileme sanatıdır. Liderlik, bireyin başka insanlara, kendi isteklerini, iradesini onların güven ve saygılarını kazanarak kabullendirme yeteneği olarak tanımlanır. Liderlik, grup bireyleri tarafından kabullenilen fakat açığa çıkmamış duyguları, fikirleri ve davranışları kabullenilebilir bir hedef biçiminde ortaya çıkarma ve grup bireylerinin mevcut güçlerini bu amaç için harekete geçirmektir. Liderlik, bireyleri aynı hedefe yöneltme isteği ve kapasitesidir. Liderlik, organizasyonun hedeflerini gerçekleştirmek için bireyler ve grupları güdüleme sa-

¹ Dr. Ebe, Pazarcık İlçe Sağlık Müdürlüğü, minegkdmn@hotmail.com

² Doç. Dr., Tarsus Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, eylemtoker@tarsus.edu.tr

bir ebelik mesleği için; meslek üyelerinin liderlik ve yöneticilik potansiyellerini fark edip bu yönlerini geliştirmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Adcock J, Sidebotham M, Gamble J. What do midwifery leaders need in order to be effective in contributing to the reform of maternity services? *Women and Birth*. 2022;35(2):e142-52.
- Bakan İ. *Liderlik Güncel Konular ve Yaklaşımlar*. Ankara: Gazi Kitabevi; 2013. p.3-31.
- Byrom S, Downe S. 'She sort of shines': midwives' accounts of 'good' midwifery and 'good' leadership. *Midwifery*. 2010;26(1):126-37.
- Divall B. Negotiating competing discourses in narratives of midwifery leadership in the English NHS. *Midwifery*. 2015;31(11):1060-6. 1
- Divell B. Leadership and management in midwifery. In Macdonald S, Johnson G, Warwick C, (ed.) *Mayes' Midwifery*: Elsevier; 2017. p.118-130.
- Eren E. *Yönetim ve organizasyon çağdaş ve küresel yaklaşımlar*. (14. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım; 2022.
- Hughes B. Leadership in Midwifery. In: Lynette A. (ed). *Leadership in Midwifery*. 2007.p: 327-335.
- ICM. *Young Midwife Leaders*. 2023. [Online] <https://www.internationalmidwives.org/icm-projects/young-midwife-leaders.html> [Accessed: 07/01/2023].
- Işık O, Akbolat M. *Sağlık işletmeleri yönetimi*. (10. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık; 2021.
- Jayne E, Kay L. Leadership and Management in Midwifery. In: Jayne E, Marshal L. (ed). *Myles Professional Studies for Midwifery Education and Practice*. Elsevier Limited. 2019. p.211.
- Kain V, Mannix T, Walker K. Neonatal nursing: global perspectives. In: Kain V, Mannix T (ed.) *Neonatal Care for Nurses and Midwives*. Elsevier; 2022.p.13-15.
- Kolzow DR. *Leading from within: Building organizational leadership capacity*. 2014. [Online] https://www.iedconline.org/clientuploads/Downloads/edrp/Leading_from_Within.p. [Accessed: 29.12. 2022].
- NHS. Department of Health. *Maternity Matters: Choice, access and continuity of care in a safe service*. April 2007. [Online] <http://familieslink.co.uk/download/july07/Maternity%20matters.pdf> [Accessed: 07/01/2023].
- Northouse PG. *Leadership: Theory and practice*. Sage Publications. 2021. p. 494.
- NSW Health. *Careers in nursing and midwifery management 2022*. [Online]<https://www.health.nsw.gov.au/nursing/careers/Pages/leadership.aspx> [Accessed: 07/01/2023].
- RCM. *Strengthening midwifery leadership: a manifesto for better maternity care*. 2019. [Online] https://www.rcm.org.uk/media/3527/strengthening-midwifery-leadership-a4-12pp_7-online-3.pdf. [Accessed: 25/12/2022].
- RCM. Leadership. [Online] <https://www.rcm.org.uk/promoting/education-hub/leadership>. [Accessed: 12.12. 2022].
- Şimşek M, Çelik A. *Yönetim ve organizasyon*. (6. Baskı). Konya: Eğitim Kitabevi; 2018. p.2-10.
- Vahit HK. *Liderlik Kuramları ve Yeni Bakış Açılımları*. Ankara: Efil Yayınevi Yayınları; 2014. p.12-15.
- WHO. *Meet the first batch of midwifery leadership graduates 8 July 2021*. [Online] <https://www.who.int/india/news/detail/08-07-2021-meet-the-first-batch-of-midwifery-leadership-graduates> [Accessed: 07/01/2023].
- Yücel U, Kurt A, Cansever SM. *Ebelikte yönetim ve liderlik*. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi, 2018; 7(3): 93-100.